

به نام خدا

داوری و جایگاه آن در حقوق ایران

مؤلفان:

متصور کاظمی

رمضانعلی برزمینی

سرشناسه	: کظمی، منصور، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: داوری و جایگاه آن در حقوق ایران
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات بامن: مؤسسه پارسا مبتکر گام اول، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری	: ۱۹۰ ص.
شابک	: 978-600-7776-09-4
وضعیت فهرست نویسی	: فبیای مختصر
یادداشت	: این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	: برزمنی، رمضانعلی، ۱۳۵۰ -
نمارة کتبشناسی ملی	: ۳۷۷۱۰۸۸

عنوان کتاب	: داوری و جایگاه آن در حقوق ایران
تألیف و گردآوری	: منصور کاظمی، رمضانعلی برزمنی
ناشر	: بامن
همکار ناشر	: مؤسسه پارسا مبتکر گام اول
مدیر مسئول	: عباس محمدپور
مدیر اجرایی	: محمد صدیق سپهری نیا
صفحه آرا	: سیده محبوبه حسینی
طراح جلد	: مصطفی حسن نژاد
سال و توبت چاپ	: ۱۳۹۴ / اول
شعارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۷۶-۰۹-۴
قیمت	: ۱۲۰.۰۰۰ ریال
آدرس	: میدان انقلاب، ضلع شمال غرب میدان، جنب بانک رفاه، پلاک ۵۹، طبقه ۲، واحد شرقی
تلفن	: ۰۲۱-۶۶۵۶۲۰۴۴-۶۶۵۶۲۶۳۹
وب سایت	: www.parsamega.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار	۹
----------	---

سخنی با داوران	۱۰
----------------	----

فصل اول:

نگاهی کلی به داوری

مقدمه	۱۳
بخش اول: تاریخچه داوری	۱۳
بخش دوم: تعریف داوری	۱۵
تعریف لغوی داوری	۱۵
تعریف اصطلاحی داوری	۱۶
انواع داوری اجباری	۲۰
بخش سوم: تشخیص داوری	۲۱
۱. تشخیص داوری از سازش	۲۱
۲. تشخیص داوری از قضاوت	۲۱
۳. تشخیص داوری از میانجی‌گری	۲۴
۴. تشخیص داوری از کارشناسی	۲۵
۵. تشخیص داوری از قاضی تحکیم	۲۶
بخش چهارم: علل رجوع به داوری (محاسن داوری)	۲۷

فصل دوم:

اهمیت میانجی‌گری و تفاوت آن با داوری

مقدمه	۳۷
نگاهی کلی به میانجی‌گری	۴۳
مبانی نظری میانجی‌گری بین‌المللی	۴۴
ماهیت اختلافات بین‌المللی از نظر حقوقی و سیاسی	۴۴
راه‌های حل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی	۴۵
الف: مبانی	۴۵
ب: روش‌ها	۴۶
میانجی‌گری از منظر حقوق بین‌الملل	۴۷

۵۱	 رهیافت‌های نظری در مطالعه میانجی‌گری
۵۱	 ماهیت میانجی‌گری
۵۵	 نقش میانجی در مناقشات بین‌المللی
۵۸	 انگیزه میانجی
۶۰	 حاصل بحث
۶۲	 تفاوت‌های داور با میانجی

فصل سوم:

قوانین داوری

۶۹	 مقدمه‌ای بر قوانین داوری
۶۹	 قوانین داخلی (ایران)
۶۹	 بند ۱: قانون اساسی
۶۹	 بند ۲: قانون آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، مصوب ۱۳۷۹
۷۰	 بند ۳: بیانیه‌های الجزایر
۷۲	 بند ۴: قانون داوری تجاری بین‌المللی
۷۳	 بند ۵: قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران
۷۴	 بند ۶: قانون اساسنامه مرکز داوری اتاق ایران
۷۴	 نمونه‌هایی از قوانین بین‌المللی و فراملی
۷۵	 شرایط قانونی و محدودیت‌های راجع به داوری در حقوق ایران
۷۶	 شرایط قانونی و محدودیت‌های مرتبط با طرفین داوری
۷۷	 الف: اهلیت
۷۹	 بند ۱: اهلیت حقوقی اتباع غیرایرانی
۷۹	 بند ۲: بررسی نظریه کلی و مطلق بودن اهلیت مرتبط با داوری در حقوق ایران
۸۲	 ب: تابعیت
۸۳	 تأثیر تابعیت خارجی طرف اختلاف، در داوری موضوع اموال عمومی و دولتی
۸۴	 نتیجه‌گیری شرایط قانونی طرفین داوری
۸۶	 شرایط قانونی و محدودیت‌های مرتبط با داور یا مرجع داوری
۸۶	 الف: شرط اهلیت
۸۶	 بند ۱: فقدان اهلیت ناشی از وضعیت‌های عمومی
۸۷	 بند ۲: فقدان اهلیت ناشی از وضعیت‌های خاص
۸۷	 تابعیت خارجی داور
۸۸	 دارندگان مناصب و مشاغل خاص
۹۱	 نتیجه‌گیری شرایط قانونی داور
۹۳	 دعاوی راجع به اصل نکاح، فسخ آن، طلاق و نسب
۹۳	 دعاوی کیفری

۹۴	دعاوی مرتبط با حقوق کار
۹۴	دعای راجع به ورشکستگی
۹۵	دعای راجع به اموال غیرمنقول واقع در ایران
۹۶	نظارت‌های قضائی
۹۶	جایگاه داوری در حقوق ایران
۹۸	نتیجه‌گیری

فصل چهارم:

داوری از آغاز تا پایان

۱۰۵	داوری از آغاز تا پایان
۱۰۵	وظایف داوری با توجه به ماده ۴۶۱ قانون آئین دادرسی مدنی
۱۰۵	مدت داوری
۱۰۶	مدت داوری
۱۰۷	الف: مدت قراردادی و ابتدای مدت
۱۰۸	ب: مدت قانونی
۱۰۹	ضمانت اجرای رعایت مدت
۱۱۰	مسئولیت داور
۱۱۰	الف: مسئولیت کیفری
۱۱۰	ب: مسئولیت انتظامی
۱۱۱	ج: مسئولیت مدنی
۱۱۱	رسیدگی داور
۱۱۲	رسیدگی داوران به امر ارجاع شده
۱۱۳	پایان داوری و صدور رأی
۱۱۳	پایان داوری
۱۱۳	۱- توافق طرفین بر لغو داوری
۱۱۳	۲- فوت یا حجر یکی از طرفین
۱۱۴	۳- عدم تمایل داور به رسیدگی یا عدم امکان نظر برای داور
۱۱۴	۴- عدم صدور رأی در مدت تعیین شده برای داوری
۱۱۴	۵- صدور حکم به بطلان رأی داور
۱۱۵	۶- زوال دعوا
۱۱۵	۷- انتقال موضوع داوری
۱۱۵	صدور رأی توسط داوری
۱۱۶	مبحث پنجم: ابلاغ رأی داور اجرای آن و اعتراض به آن
۱۱۶	ابلاغ رأی داور

۱۱۷	اجرای رأی داور
۱۱۷	اعتراض به رأی داور
۱۱۹	انواع داوری در حقوق داخلی ایران
۱۱۹	الف: داوری اختیاری
۱۳۰	ب: داوری اجباری
۱۲۲	قرارداد و موافقت‌نامه داوری
۱۲۴	شرایط موضوع داوری
۱۲۵	حقوق و وظایف داوران در جریان رسیدگی
۱۲۵	حقوق داوران
۱۳۰	وظایف داوران
۱۳۲	چگونگی تعیین داور
۱۳۲	الف: تعیین داور توسط اصحاب دعوا
۱۳۳	ب: تعیین داور توسط شخص ثالث
۱۳۴	ج: تعیین داور توسط دادگاه
۱۳۵	بند ۱: واگذاری صریح طرفین
۱۳۵	بند ۲: عدم توافق طرفین در تعیین داور
۱۳۵	بند ۳: عدم توافق طرفین در تعیین جانشین داور متوفی، محجور یا مستعفی
۱۳۶	بند ۴: تعیین جانشین داور ممتنع
۱۳۶	بند ۵: خودداری شخص ثالث از تعیین داور
۱۳۷	بند ۶: موارد تعیین داور به قید قرعه توسط دادگاه
۱۳۸	آثار قبولی داوری از طرف داوران

فصل پنجم:

جایگاه داوری در ایران و انواع و اقسام داوری

۱۴۳	جایگاه داوری در حقوق ایران
۱۴۳	تحولات قانون‌گذاری در مورد داوری‌های داخلی
۱۴۷	رسیدگی انحصاری از طریق داوری
۱۴۷	اصل رسیدگی انحصاری از طریق داوری
۱۴۹	استثنائات رسیدگی قضایی پس از تشکیل داوری
۱۵۰	انواع داوری
۱۵۱	انواع داوری از حیث موضوع
۱۵۱	الف: داوری تجاری
۱۵۲	ب: داوری‌های غیرتجارتی
۱۵۳	انواع داوری از حیث تشکیلاتی
۱۵۳	الف: داوری نهادی (سازمانی)

۱۵۴	ب: داوری موردی
۱۵۵	انواع داوری از حیث تأثیر دخالت عناصر خارجی
۱۵۵	داوری‌های داخلی و خارجی
۱۵۷	اقسام داوری تابعیت
۱۵۷	داوری داخلی
۱۵۸	داوری بین‌المللی
۱۶۰	موافقت‌نامه داوری و انواع آن
۱۶۱	انواع داوری بین‌المللی براساس شخصیت طرف دعوی
	Error! Bookmark not defined. پیوست‌ها
۱۸۵	فهرست منابع

www.ketab.ir

پدیده‌ها، موجودات، انسان‌ها و... را نباید مطلق خوب یا بد دانست. شایسته است بدون حب و بغض نسبت به تحلیل و ارزیابی آن اهتمام ورزید. نکات مثبت و منفی آن را بازشناسی نمود و درنهایت به داوری نشست. این‌گونه داوری در هر پدیده اجتماعی، تاریخی، علمی، اقتصادی، سیاسی و حقوقی قابل تعمیم است. ملموس‌ترین این پدیده‌ها رخدادها و حوادث تاریخی است که داوری نسبت به آن‌ها مطلق مطلوب یا مردود اعلام می‌گردد. به همین جهت است که احکام صادره باعث کج فهمی و عدم شناخت از تاریخ شده است...

کانون داوران ایران، یکی از مراکز است که قطعاً امور محولش را به داوری می‌نشیند و ناگزیر است در پایان هر امر و پرونده‌ای له یک طرف و علیه طرف ثانی رأی دهد و این بسا کار سختی است، اما اگر هدف اصلی و نوک پیکان تیر داوران به سوی صلح جمعی و گروهی و برقراری دوستی و محبت بین مردمان باشد، کار آسان می‌شود.

در این کتاب سعی بر آنست تا علاوه بر ارتقای اطلاعات افراد در مورد داوری، به جوانب مرتبط قضیه نیز پرداخته شده و به رشد و تعالی فرهنگی داوران و جامعه نیز کمک شود.

هر چند تلاش کردیم حجم کتاب زیاد نگردد، اما از آنجا که برخی مسایل را باید تشریح می‌کردیم و گزیری از آن نبود، کتاب حاضر با حجم مطلوب‌تری جهت استفاده داوران بزرگوار و داوطلبان آزمون‌ها تهیه گردیده و به منصفه ظهور رسید.

از تمامی خوانندگان گرامی خصوصاً صاحبان رأی در عرصه تألیف و عرصه‌ی حقوقی خواستاریم، هر پیشنهاد یا انتقادی که در راستای تقویت این کتاب دارند را به ایمیل یا تلفن زیر اطلاع دهند. به قید قرعه به چند تن از دوستان همکار، هدیه‌ای نیز اهدا خواهد شد.

ایمیل: kazemimansour20@yahoo.com

تلفن: ۰۹۱۲۱۵۹۲۸۷۴ و ۰۹۱۲۷۹۸۱۶۵۴

به امید فرداهای روشن

کاظمی و برزمینی

بهار ۱۳۹۴

سخنی با داوران

حال که پس از گذراندن آزمون‌ها و گزینش‌ها، موفق به اخذ پروانه داوری گردیده‌اید و می‌دانید شأن و شئونات داور در جامعه‌ی اسلامی ایران می‌تواند الگویی برای جوانان باشد، می‌بایست همانند یک داور اصیل و عادل با پوشش و رفتاری مناسب و سخنانی خداگونه در حل و فصل مشکلات مردم عزیزمان کوشا باشید و هدفتان رشد و تعالی جامعه و سربلندی ایران‌زمین باشد.

شما داور گرامی از امروز عضوی جدید از خانواده‌ی بزرگ کانون داوران ایران هستید و رفتار و منشتان معرف این کانون و نگاهتان تأثیربخش بر مردم و راه حل‌هایتان پایان‌دهنده‌ی ناراحتی خواهد بود... شما باعث صلاحید!

بنابراین در کمال افتادگی از شما خرامستاریم با افتادگی و متانت مسیر صلح خود و جامعه را پیش رو گرفته و از دوستی و مصلحت عدول نفرمایید.

به قول حضرت مولانا:

زه افتادگی آموز اگر طالب فیضی
هرگز نخورد آب زمینی که بلند است

به امید روزی که بین مردمان عزیز ایران عزیز صلح و دوستی در تمام ابعاد و جوانب زندگی برقرار گردد.

با آرزوی موفقیت روز افزونتان